

Napjainkban tanúi vagyunk annak, hogy fölébrednek a társadalom legjobb erői, hogy a káros hatások ellenében is építsék a normális emberi együttélés lehetőségét, a feszültségeket gerjesztő szegénység, bűnözés, a gőg és szélsőséges politikai csoportok tevékenységével és más negatív hatásokkal szemben. Az egyházak a civil és kormányzati kezdeményezésekben partnereket és szövetségeseket keresnek, hogy együtt, hatékonyabban szolgálják a harmonikus társadalmi együttélést. Konferenciánk ezeknek a kezdeményezéseknek kíván segítségére lenni.

Az új evangelizáció fontos eszközei a művészetek, amelyek a cigányság hagyományos kultúrájában, az egyház évezredes evangelizációs törekvéseiben és a többségi társadalom együttélésének történetében egyaránt fontos szerepet játszottak. Ebben a témában meghívott előadó volt Dragonics Márta, az Ars Sacra Alapítvány elnöke és Szentandássy István Kossuth-díjas festőművész, valamint ide kapcsolódott Bátki Márton ismertetése az „El sistema” zenei, pedagógiai integrációs módszerről.

Székely János püspök úr a Katolikus Egyház cigánypasztorációs stratégiájának tervezetét vázolta fel. Kocsis Fülöp hajdúdorogi püspök atya bemutatta a Hajdúdorogi Egyházmegye cigánypasztorációs munkáját a jövő perspektívájában. Orosz Atanáz a Miskolci Exarchátus püspöke, Juhász Géza parókussal együtt megismertette a hallgatóságot az exarchátus cigánypasztorációs tevékenységével. Koós Ede atya előadása a jelen helyzet elemzésével, de történelmi távlatban elénk tárta az egyház missziós küldetését a társadalom periferiáin élők felé. Szabóné Dr Kármán Judit doktori értekezése alapján fejtette ki legújabb kutatásainak eredményeit a cigány értelmiségről. Naszádi Krisztina pedig az „Őszintén a cigányokról” c. könyvét ismertette.

Megismerkedtünk különböző pasztorális munkákkal, Lankó József évtizedes alsószentmártoni cigánypasztorációjával, a szalézieknak a szlovákiai Bártfán, a cigánytelepen végzett tevékenységével, a Progress-Határtalan Egyenlőség program sikeres megvalósulásával a Boldog Ceferino alapítvány égisze alatt, valamint a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium életével. A Türr István Képző és Kutató intézet munkatársa, Szabó Márta mutatta be a „Nő az esély” című projektet.

Megállapítjuk, hogy a 10. konferencia többszörösen a remény jeleit mutatta fel. Örömmel láttuk, hogy a résztvevők között magasabb arányban, és nagy aktivitással voltak jelen cigány és nemcigány fiatalok. A résztvevők számára a jövő üzenetét hordozta az a puszta tény is, hogy három cigány származású akolitus vezette az esti szentségimádást.

A konferencia legfontosabb megállapításai

- A konferencia kifejezi nyitottságát a protestáns egyházak cigánypasztorációs kezdeményezései iránt.
- A konferencián előtérbe kerültek a **roma kultúra nagy értékei**, miszerint a cigány hagyomány alapja a hit, a család, és az élet szeretete, valamint a nyugati kultúrában elfeledett vitális affektus: a puszta létezés örömeinek megélése.
- Több előadásban és a csoportbeszélgetésekben hangsúlyozódott, a missziót végzők személyes jelenlétének fontossága a cigányság körében.
- A konferencia örömdetesnek tartja, hogy tanúi lehettünk a cigányság öntudatra ébredésének. Kezébe akarja venni saját sorsát. Megnyilvánul abban, hogy a kezdetekhez képest, arányaiban megsokszorozódott a cigány résztvevők száma.
- Megállapítottuk a tapasztalati igazságot, hogy az a fiatal, akiknek „nincs embere”, támogató háttére, nincs mögötte ösztönző szeretet - akár cigány, akár nemcigány, nem tud kibontakozni, sokat szenved ezek hiányától.
- Az oktatásban cigányok és nem-cigányok közötti integráció több útja és formája vetődött föl a konferencián. Nem elégséges a szakszerű integráció megvalósulásához az, hogy jogi eszközökkel egy helyre kényszerítsük a tanulókat.

- A konferencia örömmel állapítja meg, hogy az egyházi roma szakkollégiumok tanúsága szerint a cigány és nemcigány fiatalok könnyebben fölállják egymást, és könnyebben megoldják a közös élet adta nehézségeket.
- Megdöbbenéssel vette tudomásul a konferencia, hogy ma Magyarországon a „Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2011–2020” felmérési adatai szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben.”

A konferencia iránymutatásai

- XVI. Benedek pápa szavai alapján az evangélium hirdetésének ma is nélkülözhetetlen mozzanata periférián élők felé fordulás: „Az egyház történelmében a kezdetektől fogva jelen van a szeretetszolgálat. Az apostoli testület a missziós parancsnak eleget téve hirdette az evangélium örömhírét, de emellett a szegények, rászorulóknak szolgálatára is volt gondjuk. Amikor az igehirdetés feladata veszélyeztette a szegények szolgálatára szánt időt (ApCsel 6,1), megszületett a diakónusi testület, „mely az egyház egyik lényeges feladatát – a rendezett felebaráti szeretetet – valósította meg” (*Deus caritas est* 21).
- A konferencia hozzászólásaiból kitűnt, hogy az emberi méltóság megerősítésében szükséges, de nem elegendő az anyagi szegénység kezelése, mégis a személyi integritásban alapvetően fontos a kulturális önazonosság megvalósítása is. Többen kifejezték, hogy hitük által megerősödtek cigány önazonosságukban, büszkén és bátran vállalják cigány kultúrájuk értékeit.
- A szegénység legyőzése érdekében nem mellőzhetjük el a megélhetést segítő kezdeményezéseket.
- Érdeklődéssel fogadta a konferencia a bártfai szaléziak beszámolóját, és a gyerekek nevelésében kialakított játékos módszerét („fiktív bank”) és ajánlja a fiatalok nevelésében.
- Támogatja a konferencia a gyerekekben, fiatalokban a tanulás vágyát felélesztő programokat-módszereket, a munkatársaknak javasolja a szülők és családok bevonását.
- Fontos iránynak érzékeli a konferencia, hogy az egyházak növekvő számú roma szakkollégiummal segítik a roma értelmiség számának növekedését.
- A keresztény roma szakkollégiumok működése a romák és nemromák együttélésének modelljét vetíti elénk és ezért konferenciánk támogatja azok terjedését.
- Örömmel üdvözli konferenciánk, hogy egyházak cigánypasztorációjának területén egyre nagyobb teret kap a hosszú távú, tudatos tervezés és stratégiaépítés.
- Egyesek megállapítása szerint, a konferenciák tíz éves történetében elérkeztünk a fejlődésnek azon szakaszába, amelyben késznek érezzük magunkat arra, hogy felvállaljunk egy intenzívebb társadalmi párbeszéd felelősségét. Ezért fontosnak érzi, hogy a médiában kívülállóknak is elérhetővé tegye a cigánypasztorációban felhalmozott, az egész társadalom számára jelentős értékeket.
- Meggyőződésünk, hogy a közöttünk lévő testvéri kapcsolat megoldási javaslat a cigány-nemcigány társadalmi feszültségek jelentős részének kezelésére. Ezért fontosnak ítéli a konferencia, hogy hírt adjunk a médiában a roma pasztorációs munkáról, eseményekről, így minél szélesebb körben ismertté tegyük azokat.

Befejezésképpen megállapítjuk a társadalom peremén élőket tekintve valóban „sok az aratnivaló” és kevés a munkás, de Cserháti Ferenc püspök szavait idézzük: „Az Egyház akkor jön létre és él tovább, ha teljesíti missziós feladatát, azaz hirdeti Isten országának örömhírét, körüljár és jól tesz, ahol csak lehet. A másokat szolgáló áldozatos magatartásforma, a karitás fontos evangelizációs eszköz.”